

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијси савјет

**Zaključak o odbacivanju Zahtjeva
gospodarskih subjekata Ledo d.d. za proizvodnju i promet sladoleda i smrznute hrane, 10000
Zagreb, Republika Hrvatska i Mars South Central Europa GmbH, 2460 Bruck an der Leitha,
Republika Austrija za pojedinačno izuzeće Ugovora o distribuciji od zabrane**

**Sarajevo
ožujak 2016. godine**

Broj: 02-26-4-02-20-II/16
Sarajevo, 30.03. 2016. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je na osnovu čl. 25. i 42. stavak (2), a u vezi sa člankom 4. stavak (1), člankom 5. i članom 42. stavak (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pojedinačno izuzeće Ugovora o distribuciji od zabrane podnesen od strane gospodarskih subjekata Ledo d.d. za proizvodnju i promet sladoleda i smrznute hrane, ul Čavićeva 1 a, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska i Mars South Central Europa GmbH, 20 Industriestraße, 2460 Bruck an der Leitha, Republika Austrija, putem odvjetnika Vladimira Markuša, Srpska 2, 78000 Banja Luka i advokata Nihada Sijerčića, Fra Anđela Zvizdovića 1, BC UNITIC, Tower B/II, 71000 Sarajevo, zaprimljenom dana 08.01.2016. godine pod brojem: 02-26-4-02-II/16, na 125. (stotinudvadesetpetoj) sjednici održanoj dana 30.03.2016. godine donijelo je

ZAKLJUČAK **o odbacivanju zahtjeva**

1. Odbacuje se Zahtjev gospodarskih subjekata Ledo d.d. za proizvodnju i promet sladoleda i smrznute hrane, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska i Mars South Central Europa GmbH, 2460 Bruck an der Leitha, Republika Austrija za pojedinačno izuzeće Ugovora o distribuciji od zabrane radi nepostojanja uvjeta za pokretanje postupka.
2. Ovaj Zaključak bit će objavljen u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 08.01.2016. godine zaprimilo Zahtjev za donošenje odluke kojom se odobrava pojedinačno izuzeće Ugovora o distribuciji od zabrane broj: 02-26-4-02-II/16 (u daljnjem tekstu: Zahtjev) podnesen od strane gospodarskih subjekata Ledo d.d. za proizvodnju i promet sladoleda i smrznute hrane, ul Čavićeva 1 a, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska i Mars South Central Europa GmbH, 20 Industriestraße, 2460 Bruck an der Leitha, Republika Austrija, (u daljnjem tekstu: Podnositelji zahtjeva ili Ledo i Mars) putem advokata Vladimira Markuša, Srpska 2, 78000 Banja Luka (koji zastupa gospodarski subjekt Ledo) i odvjetnika Nihada Sijerčića, Fra Anđela Zvizdovića 1, BC UNITIC, Tower B/II, 71000 Sarajevo (koji zastupa gospodarski subjekt Mars) na osnovu članka 27. Zakona o konkurenciji (u daljnjem tekstu: Zakon).

Podnositelji zahtjeva su Zahtjev samoinicijativno dopunili dana 12.01.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-1-II/16, dana 22.01.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-2-II/16, dana 26.01.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-4-II/16 i 26.01.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-5-II/16.

Molba za održavanjem sastanka radi uvida u predmet i konsultacija sa nadležnim vijećnikom i službenim licem zaprimljena je dana 26.01.2016 pod brojem: 02-26-4-02-3-II/16, odnosno dana 27.01.2016. godine pod brojem: 02-26-4-02-6-II/16.

Nakon uvida u dostavljenu dokumentaciju, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ista nije potpuna i kompletna.

Konkurencijsko vijeće je tako dana 15.02.2016. godine pod brojem: 02-26-4-02-7-II/16 kao i podneskom broj: 02-26-4-02-8-II/16 uputilo Zahtjev za dopunom predmetnog Zahtjeva. Gospodarski subjekt Ledo je traženo dostavio dana 24.02.2016. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: 02-26-4-02-9-II/16. Istog dana traženo je dostavio i gospodarski subjekt Mars podneskom zaprimljenim pod brojem: 02-26-4-02-10-II/16.

Gospodarski subjekt Ledo je dostavio dopunu Zahtjeva zatim dana 25. 02.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-11-II/16, dana 07.03.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-12-II/16 i dana 14.03.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-14-II/16 dok je odvjetnik Sijerčić u ime gospodarskog subjekta Mars dopunu dostavio dana 10.03.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-13-II/16 te dana 15.03.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-15-II/16 i 02-26-4-02-16-II/16.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu članka 29. stavak (3) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) dana 28.03.2016. godine pod brojem: 02-26-4-02-17-II/16 Podnositeljima zahtjeva izdalo Potvrdu o prijemu urednog i kompletnog Zahtjeva za izuzeće.

1. Učesnici sporazuma

Učesnici sporazuma su gospodarski subjekti Ledo d.d. ul Čavićeva 1 a, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska i Mars South Central Europa GmbH, 20 Industriestraße, 2460 Bruck an der Leitha, Republika Austrija.

1.1. Ledo d.d.

Gospodarski subjekt Ledo d.d. ul Čavićeva 1 a, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska registriran je u Sudskom registru pod brojem registracije MBS: 080002964.

Pretežna registrirana djelatnost gospodarskog subjekta Ledo je, između ostalog, proizvodnja sladoleda.

Gospodarski subjekt Ledo je dio je Agrokor grupe kojom rukovodi gospodarski subjekt Agrokor d.d., Trg Dražena Petrovića 3, 10000 Zagreb koji je registriran u Sudskom registru pod brojem registracije MBS: 080020970. Jedna je od najvećih kompanija u Jugoistočnoj Evropi čija je primarna djelatnost distribucija i maloprodaja hrane i pića. Prisutna je u regionu Jugoistočne Evrope, uključujući Hrvatsku, Srbiju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Mađarsku.

Svoje poslovanje Agrokor grupa dijeli na 4 segmenta i to: poljoprivredu, proizvodnju, logistiku i distribuciju i maloprodaju.

Vlasničku strukturu gospodarskog subjekta Agrokor na dan 03. studenog 2015. godine čine Adria Group Holding B.V. sa 95,52% m Zagrebačka banka d.d./Evropska banka za obnovu i razvoj 2,07%, Zagrebačka banka d.d./skrbnički račun sa 0,82% , Agrokor d.d. sa 0,82% i g. Ivica Todorčić sa 0,76%.

1.1.1. Povezana društva gospodarskog subjekta Agrokor grupe u Bosni i Hercegovini

Gospodarski subjekt Agrokor je na tržištu Bosne i Hercegovine prisutan putem sljedećih gospodarskih subjekata i to:

- Konzum d.o.o. Sarajevo, Rajlovačka bb, Sarajevo čija je osnova registrirana djelatnost trgovina na veliko hranom, pićem i duhanskim proizvodima,
- Mercator BH d.o.o. Sarajevo, Blažuj bb, Sarajevo čija je osnova registrirana djelatnost, između ostalog, trgovina na veliko i malo;
- Ledo d.o.o. Čitluk, Industrijska zona Tromeda bb, Čitluk, čija je osnova registrirana djelatnost proizvodnja i promet sladoleda i smrznute hrane, koji je u 100% vlasništvu gospodarskog subjekta Ledo d.d. Zagreb;
- Sarajevski kiseljak d.d. Kiseljak, Kraljice mira 7, Kiseljak, čija je osnova registrirana djelatnost proizvodnja osvježavajućih pića, proizvodnja mineralne vode i drugih flaširanih voda (čiji je najveći dioničar gospodarski subjekt Jamnica d.d. Zagreb sa 99,86% dionica),
- Ambalažni servis BiH d.o.o. Vogošća, Igmanska bb, Vogošća, čija je osnova registrirana djelatnost proizvodnja valovitog papira i kartona te ambalaže od papira i kartona,

- Distributivni centar - TPDC „SARAJEVO“ d.d. Sarajevo, Rajlovačka bb, Sarajevo, čija je osnova registrirana djelatnost nespecijalizirana trgovina na veliko hranom, pićima i duhanskim proizvodima (čiji su najveći dioničari gospodarski subjekti Agrokor Koncern d.d. Zagreb, Hrvatska sa 51,00% dionica, ZIF „BIG- Investiciona grupa“ d.d. Sarajevo sa 25,00% dionica, ZIF“PROF.PLUS“ d.d. Sarajevo sa 6.95% dionica),
- Super Kartica d.o.o. Sarajevo, Ložionička 16, 71 000 Sarajevo koja je u 100% vlasništvu gospodarskog subjekta Konzum d.o.o. Sarajevo;
- INIT d.d. Sarajevo, Rajlovačka b.b. Sarajevo, čija je osnova registrirana djelatnost obrada podataka, usluge hostinga i djelatnosti povezane s njima (čiji je najveći dioničar gospodarski subjekt Agrokor Koncern d.d. Zagreb, Hrvatska sa 67.0022% dionica)
- Tisak d.o.o. Zenica, Jalijski put 6, Zenica, koji u 2015. godini (..)¹;
- Zvijezda d.o.o. Sarajevo, Rajlovačka bb, Sarajevo, koja je u vlasništvu gospodarskog subjekta Zvijezda d.d. Zagreb, a čija je osnovna registrirana djelatnost trgovina na veliko mlijekom, mliječnim proizvodima, jajima, jestivim uljima i mastima;
- PIK BH d.o.o. Laktaši, Svetosavska ulica bb, Laktaši, koja je u vlasništvu privrednog subjekta PIK Vrbovec d.d. za proizvodnju i promet mesa i mesnih prerađevina, Vrbovec, a čija je osnovna registrirana djelatnost, između ostalog, uzgoj životinja;
- Agrokor d.o.o. Grude, Kralja Tomislava 27, Grude, čija je osnovna registrirana djelatnost trgovina i proizvodnja prehrambenih proizvoda, koji je u 100% vlasništvu privrednog subjekta Sarajevski kiseljak d.d. Kiseljak i
- PIK Vrbovec d.o.o. Lukavac, ul. Veljka Lukića 22, Lukavac koji u 2014. godini (..).

Rješenjem broj 065-0-Reg-13-003770 Općinskog suda u Sarajevu gospodarski subjekt PIK Vrbovec BH d.o.o. Sarajevo, Rajlovačka bb, Sarajevo obrisano je iz sudskog registra.

1.2. Mars South Central Europe GmbH

Gospodarski subjekt Mars South Central Europa GmbH, 20 Industriestraße, 2460 Bruck an der Leitha, Republika Austrija osnovan je u Pokrajinskom sudu u Kornojburgu pod matičnim brojem FN: 314720 z. Dio je međunarodne grupe kompanija čija je matična kompanija Mars Incorporated, a koja je prisutna u preko 74 države. Šest glavnih poslovnih jedinica gospodarskog subjekta Mars su briga o kućnim ljubimcima (brendovi Whiskas, Royal Canin itd), čokolade (brendovi Snickers, Mars, Twix, M&M itd), hrana (Uncle Ben's itd), konditorski proizvodi (brendovi Orbit, Skittles itd), piće i symbioscience (inkubator za razvoj i komercijalnu eksploataciju proizvoda Mars).

Na području Bosne i Hercegovine gospodarski subjekt Mars je aktivan u veleprodaji čokolada, konditorskih proizvoda i proizvoda za kućne ljubimce, preko predstavništva i lokalnih distributera. (..).

Na osnovu Uvjerenja broj UP-I-02-1-19-17/16 izdato od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine Wrigey d.o.o. Letališka cesta 29a, Ljubljana, Republika Slovenija registrirala je svoje predstavništvo u Bosni i Hercegovini Rješenjem broj 02-1-1532203 od 29.01.2003. godine koje je zavedeno pod brojem: 107/03 sa sjedištem na adresi Džemala Bijedića br. 166 a.

2. Mjerodavno tržište

Podnositelji zahtjeva u Zahtjevu kao mjerodavno tržište za potrebu ocjene predmetnog Ugovora navode *veleprodaju i distribuciju industrijskog sladoleda* koje se može segmentirati dalje na tržište veleprodaje i distribucije industrijskog impulsnog sladoleda i industrijskog porodičnog sladoleda.

Sladoledi se razlikuju i prema načinu pakovanja, mjestu prodaje i mjestu konzumacije. Prema mjestu i načinu proizvodnje i konzumacije mogu se razlikovati dvije vrste sladoleda i to zanatski sladoled (proizvodi se i prodaje u znatno manjim količinama i konzumira u objektima tipa slastičarne) i industrijski sladoled (koji se proizvodi i prodaje u velikim količinama).

¹ (..) – podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Impulsni sladoledi su oni koji se skladište u rashladnim uređajima blizu ulaza u maloprodajni objekt te je svaki komad pojedinačno pakovan u vlastitom omotu (štipić, kornet ili plastična čaša), porodični sladoledi uključuju i veća pakovanja koja sadrže veći broj komada sladoleda u različitim pojedinačnim pakovanjima, a koji se skladišti u rashladnim vitrinama te se konzumira van mjesta prodaje te ugostiteljski sladoled koji se po pravilu ali ne isključivo konzumira od strane krajnjih potrošača u sklopu ugostiteljskih usluga koje se pružaju u ugostiteljskim objektima.

Gospodarski subjekt Ledo će putem gospodarskog subjekta Ledo BiH biti veleprodavac – distributer industrijskog sladoleda gospodarskog subjekta Mars te će se u ugovornom odnosu pojavljivati na veleprodajnom nivou. (..).

Izuzev gospodarskog subjekta Mars ostali učesnici svoje proizvode plasiraju na tržište potrošačima putem vlastite, odnosno brendirane distributivne infrastrukture (frižideri) te se stoga distributivni nivo tržišta može analizirati zajedno sa veleprodajom.

Mjerodavno geografsko tržište je određeno kao tržište Bosne i Hercegovine.

Stoga je tržište u predmetnom Zahtjevu ocjenjeno kao tržište *veleprodaje i distribucije industrijskog sladoleda* koje se može segmentirati dalje na *tržište industrijskog impulsnog sladoleda i tržište industrijskog porodičnog sladoleda na području Bosne i Hercegovine*.

(..)

(..)

(..)

3. Ugovor o distribuciji

Ugovor o distribuciji je potpisan dana 18.01.2016. godine i dostavljen u prilogu podneska broj: 02-26-4-02-II/16 od 26.01.2016. godine.

Predmet Ugovora o distribuciji se odnosi na imenovanje gospodarskog subjekta Ledo zajedno sa povezanim gospodarskim subjektima kao distributera Marsovih proizvoda (..).

Na osnovu Ugovora gospodarski subjekt Ledo je stekao pravo prodaje i distribucije Mars sladoleda. (..)

(..)

(..)

Predmet i cilj Ugovora je distribucija proizvoda po osnovu koga se uređuju odnosi proizvođača i distributera. (..)

(..)

Ugovor o distribuciji je pretežno vertikalni ugovor i specifičnosti Ugovora se ogledaju u odnosu gospodarskih subjekata Ledo i Mars, a koji postoji na dva nivoa.

Prvi nivo odnosa jeste vertikalni (..) dok je drugi nivo horizontalni obzirom da su oba gospodarska subjekta proizvođači sladoleda i konkurenti na tržištu proizvodnje sladoleda u Bosni i Hercegovini.

(..)

(..)

Cilj Ugovora je poboljšanje dostupnosti i prodaje sladoleda gospodarskog subjekta Mars kroz organizovani kanal distribucije kao i značajno povećanje vidljivosti i dostupnosti proizvoda dok za gospodarski subjekt Ledo Ugovor predstavlja priliku da proširi svoj asortiman proizvoda brendiranim sladoledom premium kvalitete, kao i da bolje iskoristi postojeće distributivne i operativne kapacitete.

Podnastelji zahtjeva imajući u vidu naprijed navedeno u Zahtjevu, između ostalog, dalje navode i:

- da predmetni Ugovor širi paletu sladoled proizvoda koji se nude potrošačima u Bosni i Hercegovini; omogućava značajno smanjenje troškova i unapređenje distribucije proizvoda, koja se odnose na logističke, operativne, transportne i skladišne aktivnosti vezane za plasman relevantnih proizvoda; donosi značajne prednosti ekonomije obima, potpunog korištenja proizvodnih i transportnih kapaciteta te efikasno održava hladni lanac skladištenja i prevoza; omogućava poboljšano praćenje i analizu dugoročnih trendova, razvoja i zahtjeva lokalnog tržišta sladoleda; može imati jasne pozitivne prokonkurencijske efekte koji dovode do neposrednih koristi za potrošače kroz efekte na cijene (očekuje se da će cijene ostati na sličnom ili istom nivou ili će potencijalno biti u određenoj mjeri snižene u odnosu na trenutnu situaciju), efekte na kvalitet (kroz ponudu kontrolisanih, kvalitetnih i bezbjednih proizvoda) te uvođenje inovacija/proširivanja mogućnosti izbora;
- (...) Mars sladoledi se uvode na bh tržište na organizovani način čime se unaprjeđuje promet i širi dostupni asortiman proizvoda sladoleda; navedeni Ugovor značajno doprinosi unapređenju distribucije mjerodavnog proizvoda unutar Bosne i Hercegovine, sukladno članku 4. stavak (3) Zakona o konkurenciji;
- da je gospodarski subjekt Ledo lider na tržištu sa bogatom i dugom istorijom proizvodnje i prodaje sladoleda te razvijenom mrežom distribucije; posjeduje kapacitete za kvalitetnu, efikasnu i rasprostranjenu distribuciju širom Bosne i Hercegovine čime može dovesti do unapređenja pristupa mjerodavnog proizvoda potrošačima;
- (...)
- (...)
- da Ugovor ne predstavlja restriktivan sporazum imajući u vidu da Ugovor nema odredbe koje bi omogućile utvrđivanje cijena ili fiksirale cijene u daljnjoj prodaji, (...) kao i da
- (...).

4. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Članak 4. stavak (1) Zakona određuje da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori gospodarskih subjekata kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na:

- a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovačkih uvjeta;
- b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja;
- c) podjelu tržišta ili izvora snabdjevanja;
- d) primjenu različitih uvjeta za identične transakcije sa drugim gospodarskim subjektima dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
- e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi sa predmetnim poslom.

Članak 5. Zakona određuje da Konkurencijsko vijeće, na zahtjev jedne ili više stranaka u sporazumu može donijeti rješenje o pojedinačnom izuzeću od zabrane sporazuma iz članka 4. stavak (1) ovog

Zakona, ako sporazum ispunjava uvjete iz članka 4. stavak (3) Zakona. Članak 41. stavak (1) pod b) Zakona propisuje da je Konkurencijsko vijeće nakon donošenja zaključka o pokretanju postupka dužno donijeti konačno rješenje u roku od 3 mjeseca za utvrđivanje pojedinačnog izuzeća iz članka 5. Zakona.

Analizom predmetnog Ugovora i dostavljene dokumentacije uz Zahtjev Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nisu ispunjeni uvjeti da Ugovor o distribuciji predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 4. stavak (1) Zakona. Isti ne sadrži restriktivne odredbe u smislu odredbi Zakona te se ne može smatrati zabranjenim sporazumom koji za posljedicu ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije. Samim tim, obzirom da se u predmetnom slučaju ne radi o zabranjenom sporazumu Ugovor ne može ni biti ni izuzet sukladno odredbama članka 5. Zakona. Konkurencijsko vijeće stoga odbacuje zahtjev Podnositelja zahtjeva za donošenje odluke kojom se odobrava pojedinačno izuzeće Ugovora o distribuciji od zabrane radi nepostojanja uvjeta za pokretanje postupka.

Nakon sagledavanja svih mjerodavnih činjenica i dokaza, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u izreci ovog Zaključka.

Pouka o pravnom lijeku

Ovaj Zaključak je konačan i protiv istog nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Zaključka.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda - Dražić